

Cultura

Editia de Joi, 04 Martie 2010

Pe urmele Hortensiei Papadat-Bengescu

69

De la trecerea in nefiinta a autoarei "Concertului din muzica de Bach", Hortensia Papadat-Bengescu, se implinesc, maine, 55 de ani. Putini sunt, insa, cei care stiu ca prozatoarea a petrecut mai bine de un deceniu din viata, intre 1921 si 1932, la malul marii, unde sotul sau, Nicolae Papadat, a fost numit consilier la Curtea de Apel din localitate. "Numirea lui Nicolae Papadat, la 21 mai 1921, in functia de consilier la Constanta, a insemnat, in realitate, inceputul unui nou moment biografic pentru autoarea volumului "Ape adanci";", precizeaza regretatul critic literar Enache Puiu, in volumul "Scriitori si reviste la Pontul Euxin".

Despre perioada petrecuta la Constanta exista putine informatii scrise. Acest lucru se datoreaza, in mare masura, putinelor relatii de prietenie pe care prozatoarea le-a stabilit cu localnicii. Preocupata de activitatea literara - scriitoarea colabora cu cercul literar "Sburatorul", condus de Eugen Lovinescu - Hortensia Papadat Bengescu a evitat viata mondena a Constantei de atunci, "maimutarita dupa codurile occidentale" si caracterizata "printr-o atmosfera de stupid formalism". La stabilirea in Constanta, scriitoarea trecuse de mai bine de 40 de ani si se afirmase deja pe plan literar (publicase, pe rand, volumele "Ape adanci", "Sfinxul", "Batranul", "Femeia in fata oglinzii"), dar gloria sa literara abia urma, publicand mai apoi "Fecioarele despletite", "Concert din muzica de Bach", "Drumul ascuns" si "Logodnicul".

"Ca femeie, dupa cum isi amintesc cei ce au cunoscut-o, ea purta inca indelebile daruri ale unei distinse frumuseti. Avea un profil de medalie, fara duritatea rece a unei infatisari severe, care incadra foarte expresivii ei ochi lungi, migdalati, subliniati de usoare umbre viorii, sugerand o discreta melancolie", subliniaza Enache Puiu, in capitolul pe care i l-a dedicat: "O doamna - H. Papadat-Bengescu - pe faleza marii". In timpul sederii sale la Constanta, Hortensia Papadat-Bengescu a colaborat cu unele ziare locale precum: "Marea Neagra", "Plaiuri dobrogene" si "Dobrogea literara".

Biblioteca Judeteana "Ioan N. Roman", prin serviciul Comunicarea colectiilor al Bibliotecii Judetene Constanta, a organizat o mini-expozitie de carte, pentru a comemora cei 55 de ani de la trecerea in nefiinta a uneia dintre cele mai importante prozatoare. "Hortensia Papadat-Bengescu poate fi considerata drept cel mai modern dintre prozatorii nostri din prima jumătate a veacului al XX-lea. Creatoare a unui teritoriu romanesc inconfundabil, cu o bogata existenta inaparenta, populat de personaje bantuite de obsesii, nevroze, stari psihice anormale si totusi situate in marginile largite ale normalitatii, asa cum evolutia mentalitatilor a sfarsit prin a le accepta", a precizat bibliotecarul Gelu Culicea.

Hortensia Papadat-Bengescu s-a nascut la 8 decembrie 1876, in localitatea Ivesti din judetul Galati, iar studiile si le-a facut la pensionul de fete "Bolintineanu" din Bucuresti (1887-1894). Renuntand la studiile superioare (la Paris), din cauza prejudecatilor timpului si a dragostei materne excesive, la 20 de ani, Hortensia Bengescu se casatoreste cu magistratul Nicolae Papadat, cariera literara fiindu-i amanata din pricina transferurilor sotului dintr-un oras in altul, precum Turnu-Magurele, Buzau,

Focsani sau Constanta.

O prietena scriitoare o indeamna catre scrisul literar, debutand in revista "Viata romaneasca" (1913), cu poemul in proza "Viziune". Remarcata si incurajata de Garabet Ibraileanu si George Toparceanu, debuteaza editorial in 1919, cu volumul "Ape adanci".